

عنوان مقاله:

گردشگری مذهبی و اثرات اقتصادی آن (مطالعه موردی: روستاهای امام زاده ابراهیم، امام زاده اسحاق و بابا رکاب، شهرستان شفت

محل انتشار:

دومین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پاک (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

بیژن رحمانی - عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران

حبیب محمودی چناری - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، برنامه ریزی آمایش کیفیت محیطی، دانشکده جغرافیایی دانشگاه تهران

ابراهیم فتحی نیا - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، برنامه ریزی کارآفرینی، دانشکده جغرافیایی دانشگاه تهران

سیدحسین شاهد - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، برنامه ریزی کارآفرینی، دانشکده جغرافیایی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

یکی از حوزه های اصلی مورد علاقه برای جغرافیدانان و همچنین دیگر محققان گردشگری، اثرات گردشگری و تفریحات بر جامعه مقصد است. فعالیت های گردشگری و بخصوص گردشگری مذهبی نقش مهمی در افزایش اشتغال، درآمد و به دنبال آن بهبود وضعیت اقتصادی مکان های دارای اماکن مذهبی دارد. در این راستا موضوع مورد مطالعه این پژوهش نیز، بررسی اثرات اقتصادی گردشگری مذهبی در سه روستای امام زاده ابراهیم، امام زاده اسحاق و روستای بابا رکاب واقع در دهستان چوبر، از توابع بخش احمد سرگواراب شهرستان شفت در استان گیلان بوده که دارای اماکن زیارتی می باشد. در این سه روستا در مجموع 151 خانوار ساکن بوده که جامعه آماری پژوهش را تشکیل می دهند. که از این تعداد با استفاده از فرمول کوکران 80 خانوار به عنوان حجم نمونه انتخاب شده است. روش تحقیق و جمع آوری اطلاعات در این پژوهش، میدانی است که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. در این تحقیق بنا بر ضرورت، 2 نوع پرسشنامه، پرسشنامه خانوار روستا و مدیران و کارشناسان روستایی طراحی و تکمیل شده است. برای تعیین مقدار روایی این ابزار کمی از روش صوری استفاده شد که پس از چند مرحله بازنگری مورد تأیید اساتید و کارشناسان مربوطه قرار گرفت و جهت محاسبه مقدار پایایی پرسشنامه ها از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برای پرسشنامه خانوار روستایی 0/80 پرسشنامه مدیران و کارشناسان روستایی 0/79 به دست آمد، که این مقادیر در پژوهش های علوم انسانی رضایت بخش می باشند. برای تجزیه و تحلیل دادهها و آزمون فرضیات از نرم افزار آماری SPSS و آزمون های همبستگی پیرسون، و آزمون رگرسیون خطی، استفاده گردید. یافته های تحقیق نشان می دهد که گردشگری مذهبی نقش مؤثری را در بهبود ابعاد اقتصادی خانوار روستایی مورد مطالعه داشته است. از طرفی شدت تدثیرگذاری در میان روستاهای برخوردار از اماکن زیارتی نیز متفاوت بوده و به طوری که در روستای امام زاده ابراهیم به دلیل موقعیت خاص و دسترسی آسان تر و وجود راه ارتباطی راحت و مطلوب تر، میزان تأثیر گردشگری مذهبی بر ابعاد اقتصادی بیشتر از امام زاده اسحاق بوده و روستای بابا رکاب در رتبه بعدی قرار دارد. هرچند میزان تأثیرات اقتصادی این گونه گردشگری روستایی در روستاهای مورد مطالعه، متفاوت بوده ولی می تواند با یک برنامه ریزی درست و منطقی، با ارتباطات و تعاملات فضایی، زمینه رونق اقتصادی را برای روستاهای برخوردار از این موقعیت ممتاز در منطقه مورد مطالعه را هر چه بهتر و بیشتر فراهم نموده، سبب ماندگاری جمعیت روستایی، افزایش اشتغال و درآمد، رونق بازار محلی برای فروش محصولات دامی و باغی روستاییان اطراف شده و در نتیجه زمینه را برای رفاه و افزایش کیفیت زندگی گروهی از کم درآمدترین قشر جامعه یعنی روستاییان را در شهرستان شفت فراهم نماید. از طرفی می تواند در نظام برنامه ریزی توسعه روستایی کشور، با توجه به اینکه بیش از 70 درصد این اماکن در نواحی روستایی استقرار یافته اند، به عنوان راهکاری جدید، نقش مهمی را در رشد اقتصادی نواحی روستایی داشته باشد.

کلمات کلیدی:

گردشگری مذهبی، زیارت، اثرات اقتصادی، امام زاده ابراهیم، بابا رکاب، شهرستان شفت

